

LOVIISAN KÄRÄJÄOIKEUS
Brandensteininkatu 9, PL 20
07900 LOVIISA
Puh. 010 36 45550
Fax 010 36 45555

Oikeusministeriö

01.02.2008
sd 8,31,2007
Liljenroos

31.1.2008

Oikeusministeriö
Oikeushallinto-osasto
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Asia:

Lausuntopyyntö oikeusministeriön työryhmän mietinnöstä Käräjäoikeusverkoston kehittäminen OM 8/31/2007

Käräjäoikeus esittää lausuntonaan seuraavaa:

A. Yleisiä huomioita

Käräjäoikeus viittaa yleisellä tasolla Loviisan käräjäoikeuden yhdistämisestä Porvoon käräjäoikeuteen 30.3.2007 antamaansa lausuntoon edelleen ajankohtaisista kysymyksistä. Po. asiakirja on myös nyt annettavan lausunnon liitteenä.

B. Erityisiä huomioita

1. Sivukanslian ja istuntopaikkakysymyksen osalta on todettava, ettei siirtymävaiheen pitkittyminen palvele kenenkään etua, vaan ainoastaan ylläpitää keskeneräisyyden aiheuttamaa epävarmuuden tunnetta. Siten on toivottavaa, että tilakysymykset saataisiin osaltamme ratkaistua jollakin järkevällä aikavälillä.

2. Voidaan olettaa asianajopalvelujen todennäköisesti keskittyvän käytännössä niille paikkakunnille, joilla on käräjäoikeuksia. Pääosa etenkin suurten kaupunkien ulkopuolisilla alueilla toimivista asianajotoimistoista on pieniä, yhden tai kahden lakimiehen toimistoja, joille on suuri konkreettinen sekä taloudellinen että käytännön rasite pitää toimistoa usealla paikkakunnalla. Oikeuksiinsa pääsemisen riittävänä takuuna ei myöskään voida pitää oikeusaputoimistoverkoston tiheyttä. Kansalaisen on voitava valita asianajajansa, johon ajatuksellisestikin kuuluu useamman kuin yhden ehdokkaan puoleen kääntymisen mahdollisuus.

3. Kielellisten oikeuksien turvaaminen mietinnössä esitetyllä tavalla on oikeasuuntaista.

4. Henkilöstöryhmittäinen mitoituseruste tuomareiden kohdalla on todettava arvioidun ratkaisukapasiteetin henkilötyövuotta kohti olevan huomattavan ylimitoitettu. Erityisesti rikosasioiden ja muiden rikosoikeudellisten asioiden (270), laajojen riita-asioiden ja istunnossa ratkaistavien summaaristen ja hakemusasioiden (60) ja velkajärjestelyasioiden ynnä ulosottovaliustusten (250) kohdalla epäsuhta on ilmeinen.

Työryhmä on mietinnössään korostanut tuomarikunnan ammatillista kehittämistä ja tuonut esiin jatkokoulutuksen tärkeyden. Työryhmä on myös todennut rikosasioissa käytetyn hyvin harvoin ns. vahvennettua kokoonpanoa, jossa puheenjohtajan lisäksi toimii yksi ammattituomari ja neljä lautamiestä. Vahvennetun kokoonpanon käyttöä tulisi mietinnön mukaan lisätä.

Nämä seikat huomioon ottaen on katsottava, että mietinnössä esitetty rikosasioiden ja muiden rikosoikeudellisten asioiden ratkaisukapasiteetti voisi olla korkeintaan 180 asiaa henkilötyövuotta kohti esitetyn 270 asian sijaan.

Mietinnössä on niin ikään pidetty epäkohtana riita-asioiden kolmen tuomarin pääkäsittelykokoonpanojen vähäistä käyttöä.

Yllämainitun huomioon ottaen ja rikosasioiden osalta lausutuun perusteiden katsottava, että mietinnössä esitetty laajojen riita-asioiden ja istunnossa ratkaistavien summaaristen ja hakemusasioiden ratkaisukapasiteetti voisi olla korkeintaan 40 asiaa ja ehdottomasti maksimissaan 50 asiaa henkilötyövuotta kohti esitetyn 60 asian sijaan. Tämänkin luvun saavuttaminen edellyttää välttämättä sitä, että ko. asiaryhmässä käsittely päättyy nykyisessä laajuudessa sovintoihin ennen istuntokäsittelyä tai joka tapauksessa ilman tuomion kirjoittamista. On erityisesti tähdennettävä, että tämän ryhmän asioiden suullinen valmistelu jo sinänsä vie käytännössä useimmissa tapauksissa varsin suuren osan ainakin käsittelyn vaatimasta työpäivästä.

Mietinnössä on myös suoraan todettu, ettei tuomaritarpeen mitoituksessa ole otettu huomioon vahvennettujen tuomarikokoonpanojen käytön mahdollista laajentamista. Tämä toteamus on mietinnössä mm. vahvennettujen kokoonpanojen käytön lisäämisestä ja koulutuksesta lausuttuun nähden vähintäänkin ristiriitainen.

Velkajärjestelyasioiden osalta on todettava, että ne vaativat runsaasti "raakaa" työtä eikä niiden käsittelyn osalta ole minkäänlaista käytännön oletusarvoa käsittelyn päättymisestä muuhun kuin useasti hyvinkin työläseen kirjoitettuun ratkaisuun. Ratkaisukapasiteetti tässä asiaryhmässä voisi siten olla korkeintaan samaa suuruusluokkaa rikosasioiden kanssa.

Mietinnössä on kerrottu päällikkötuomareiden sisältyvän tuomareiden henkilöstöryhmään ja ilmoitettu laskennallisen johtamiseen sitoutuvan henkilöstötarpeen muuttuvan liukuvasti kokonaistuumarimäärän mukaan.

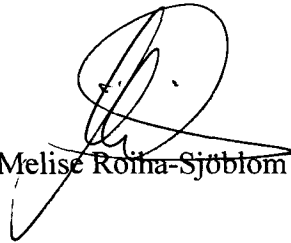
Tältä osin näkemyksenä on, ettei mietinnön mukaisesti kaavailun pienen ja keskisuuren kärkeäoikeuden päällikkötuomarin johtamiseen sitoutuva aika kuitenkaan ole suoraviivaisesti sidoksissa tuomareiden lukumäärään ottaen

huomioon jokaisessa käräjäoikeudessa välttämättömät hallintoon ja johtamiseen kuuluvat tehtävät ja keskushallinnon edellyttämät toimenpiteet ainakin nykytilanteen mukaan. Näistä syistä johtuen oikeinta olisi, ettei päällikkötuomari lainkaan sisältyisi tuomareiden henkilöstöryhmään laskennallisen kokonaistuomaritarpeen määrittelyssä.

On lisäksi todettava, että kansliahenkilöstön ehdotetusta ratkaisukapasiteettista henkilötyövuotta kohti puuttuu asioiden sujuvuuden varmistamiseen aina tarvittavaa väljyyttä.

Ma. laamanni

Melise Roina-Sjöblom

Liite:

Loviisan käräjäoikeuden lausunto 30.3.2007